

Конституційний суд України

01033, м. Київ, вул. Жилианська, 14

Заявник:

Хмарук Михайло Володимирович

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

Прошу дати тлумачення **особливого періоду**, визначення якого надано в **ст. 1 Закону України «Про оборону України», ст. 1 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»**, відносно його часових рамок, а саме який період охоплює та чи на даний час є особливий період?

Це звернення пов'язане з тим, що часові рамки особливого періоду відповідно до ст. 20, 22, 23, 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» несуть правові наслідки для громадян, а різне їх тлумачення державним органами, зокрема судами, приводить до правової невизначеності під час проходження військової служби та неоднозначного застосування положень Законів України судами України.

Зокрема, в мотивувальних частинах постанови Рівненського окружного адміністративного суду від 23.02.2016 р. у справі № _____ (№ рішення в ЄДРСР – 57204084, дата набрання законної сили 01.06.2016 р.) та ухвали апеляційного адміністративного суду від 01.06.2016 р. у справі № _____ (№ рішення в ЄДРСР – 58103347) встановлена обставина, що закінчення проведення мобілізації не є самостійною підставою для закінчення особливого періоду, стан якого на даний час не припинявся, внаслідок чого було порушене моє право на звільнення з лав Збройних сил України у зв'язку із закінченням контракту (я заключив короткостроковий контракт до закінчення особливого періоду) а також разом із іншими обставинами привело до відхилення моїх позовних вимог. На моє переконання, внаслідок цього було порушено або може бути порушено цілий ряд конституційних прав : «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом» (для одних немає на разі особливого періоду і вони мають право на звільнення, а інші ні), «Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність» (я можу бути притягнутий до кримінальної відповідальності), «Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується», «Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло», «Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування», а також право на справедливий суд.

Підтвердженням того, що я пройшов усі національні судові інстанції є ухвала Вищого адміністративного суду України від 21.06.2016 р. № К/800/16519/16 (№ рішення в ЄДРСР – 58510316) у моїй справі № _____.

Тепер наведу приклади протилежного тлумачення судами України часових рамок особливого періоду:

1. В мотивувальній частині постанови [] окружного адміністративного суду від 23.02.2016 р. у справі № [] (№ рішення в ЄДРСР – 56185946, дата набрання законної сили 22.04.2016 р.), встановлена обставина, що наразі «особливий період триває виключно протягом часу дії мобілізації», яка наряду з іншими обставинами дозволило позивачам звільнитись з військової служби.

2. В мотивувальній частині ухвали [] апеляційного адміністративного суду від 04.02. 2016 р. у справі № [] (№ рішення в ЄДРСР – 55514762, дата набрання законної сили 04.02.2016 р.) встановлена обставина, що особливий період в Україні діяв з 18 березня 2014 року по 2 травня 2014 року; з 7 травня 2014 року по 21 червня 2014 року; з 24 липня 2014 року по 7 вересня 2014 року; з 20 січня 2015 року по 22 серпня 2015 року», яка наряду з іншими обставинами дозволило позивачу звільнитись з військової служби.

Так як я не являюсь стороною у вищенаведених справах, я не можу пред'явити оригінали рішень, тому надаю роздруківки із ЄДРСР (єдиного державного реєстру судових рішень). При потребі прошу Суд витребувати відповідні документи.

Прочу Суд ознайомитись із моїми доводами щодо часових рамок особливого періоду.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» правовою основою військового обов'язку і військової служби є в тому числі і Закони України "Про оборону України", "Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію", тобто визначення самого поняття «особливий період» та його часових рамок для правового використання Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» надано в Законах України "Про оборону України", "Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію".

В Законі України «Про оборону України» (ст. 1) надано визначення та часові рамки особливого періоду: «особливий період - період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій». Більш широке, але відносно термінів дії особливого періоду ідентичне, тому що Правовою основою мобілізаційної підготовки та мобілізації (ст. 2 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію») є в тому числі і Закон України «Про оборону України», визначення надано в Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (ст. 1): «особливий період - період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, який настає з

моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій».

З визначення терміну «мобілізація», який надано в ст. 1 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (мобілізація - комплекс заходів, здійснюваних з метою планомірного переведення національної економіки, діяльності органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій на функціонування в умовах особливого періоду, а Збройних Сил України, інших військових формувань, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту - на організацію і штати воєнного часу) випливає, що мобілізація це не правовий стан від мобілізації до демобілізації, а це окремий процес який має конкретний час дії від початку до закінчення. Це підтверджується в пункті 5 ст. 4 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»: «Вид, обсяги, порядок і строк проведення мобілізації визначаються Президентом України в рішенні про її проведення». Демобілізація, відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», це інший процес, часовими параметрами з мобілізацією не пов'язаний.

20 січня 2015 р. вступив в силу затверджений 15.01.2015 р. Верховною Радою Указ Президента України від 14.01.2015 р. № 15 "Про часткову мобілізацію": «Оголосити та провести протягом 2015 року часткову мобілізацію (далі - мобілізація) у три черги протягом 210 діб із дня набрання чинності цим Указом». Тобто в 2015 році час мобілізації охоплював період з 20 січня по 22 серпня. На даний час мобілізація не проводиться.

Далі розберемо наступну складову частину особливого періоду – воєнний час. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про оборону України»: «З моменту оголошення стану війни чи фактичного початку воєнних дій настає воєнний час, який закінчується у день і час припинення стану війни». Стан війни (не плутати з військовим станом, якого до речі також не запроваджено) оголошується Верховною Радою України за поданням Президента України, що визначено ст. 4 Закону України «Про оборону України» та ст. 85 Конституції України, на даний час стану війни в Україні немає. Воєнні дії також не проводились і не проводяться: по-перше, воєнні дії розпочинаються Збройними Силами України разом з іншими військовими формуваннями на підставі відповідного рішення Президента України яке схвалюється Верховною Радою України, що визначено ст. 4 Закону України «Про оборону України» та ст. 85 Конституції України (такого рішення немає), по-друге воєнні дії (не плутати з бойовими діями) ведуться тільки на стратегічному рівні, з цього приводу необхідно також зазначити, що дана позиція є традиційною для вітчизняної воєнної науки, так, наприклад, радянська воєнна енциклопедія визначає воєнні дії, як стратегічні дії Збройних Сил по розгрому противника на суші, у повітрі та на морі. На даний час Збройні Сили України беруть участь у бойових діях в рамках антитерористичної операції у відповідності до Закону України «Про боротьбу з тероризмом».

Крайня складова частина особливого періоду «частково відбудовний період після закінчення воєнних дій» відсутня в зв'язку з відсутністю воєнних дій, що

було досліджено вище та відсутністю будь якого рішення органів влади України з даного приводу.

Іншого визначення особливого періоду немає, органи державної влади, в тому числі і Президент України і Верховна Рада України, стан особливого періоду окремо від оголошення стану війни, мобілізації, початку воєнних дій тощо, як викладено вище, не мають права.

Отже, на мою думку, з 23 серпня 2015 року особливого періоду в розумінні Законів України «Про оборону України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» та «Про військовий обов'язок і військову службу» немає, виходячи з цієї правової логіки я і дав згоду на укладення короткострокового контракту для проходження військової служби і на разі маю право на звільнення у зв'язку з закінченням особливого періоду.

Додатки:

- Копія паспорту та ідентифікаційного коду заявника;
- Копія постанови окружного адміністративного суду від 05.04.2016 р. у справі № _____ ;
- Копія ухвали Житомирського апеляційного адміністративного суду від 01.06.2016 р. у справі № _____
- Копія ухвали Вищого адміністративного суду України від 21.06.2016 р. № К/800/16519/16;
- Роздруківка з єдиного державного реєстру судових рішень постанови окружного адміністративного суду від 23.02.2016 р. у справі № _____ (№ рішення в ЄДРСР – 56185946);
- Роздруківка з єдиного державного реєстру судових рішень ухвали апеляційного адміністративного суду від 04.02.2016 р. у справі № _____ (№ рішення в ЄДРСР – 55514762).

18.08.2016

М.В. Хмарук